

Dva železniška magnata sta se sprla, se streljala s tragično posledico

Baltimore, 24. sept. Dudley G. Gray, ki je podpredsednik Western Maryland železnice, je včeraj napadel predsednika iste korporacije, Maxwell Byersa, in ga umoril, potem ko je sprožil deset streliv v njega. Dudley Gray, bivši študent na Ohio State University, ki je poznan v železniških krogih kot izvrsten eksekutivni železniški uradnik, je prišel opoldne v urad predsednika Byersa, s katerim se je začel silovito prepirati, tako da so uslužbenci zunaj urada lahko vse slišali. Naenkrat je Gray potegnil revolver in začel streljati. Po tem dejanju je pa nameril orožje sam proti sebi in se ustrelil. Odpeljali so ga v umirajočem stanju v bolnico. Ko je streljal na samega sebe, so uslužbenci udri v urad. "Kdo je streljal!" so kričali uradniki, a Gray je pokazal na mrtvega Byersa in rekel: "Ali ni očitvidno?" Na tleh so ležali papirji, ki so se tikali poslovanja pri železnici. Gray je že starejši mož, podpredsednik pri železnici, ki je imel v oskrbi prometno poslovanje. Direktno ni bil predsednik Byers njegov predstojnik, pač pa je poročal odboru direktorjev. Že dalj časa sta se Byers in Gray prepirala glede prometa na železnici in glede stroškov. Umorjeni predsednik železnice je bil poznan med uslužbenci kot gospodujoč, zadirljiv in siten uradnik, ki je bil v neprestanem prepiru z uslužbenci.

Obstreljen državljani od suhaškega agenta

Owensboro, Ky., 22. sept. Buck Simms, 32 let star, ki je baje po poklicu butleger, je bil danes nevarno obstreljen od suhaškega agenta Mastina, ko ga je skušal aretirati radi nepostavnega transporta žganja. * Precej močan potres so čutili včeraj v Eureka, Cal.

Republikanci med seboj

Včeraj so imele letno konvencijo suhaške ženske, ki spadajo v organizacijo W. C. T. U. Ta konvencija je odobrila kandidaturu Mrs. Helen Green v 22. distriktu za kongresmanco. Kot smo že poročali, da je Mrs. Green republikanka in ima protikandidata, ki je tudi republikanec, kar bo imelo za posledico, da bo v tem distriktu prvič izvoljen demokrat, ki se je izjavil proti prohibiciji.

10 letnica

V soboto, 27. septembra, bo minulo 10 let, odkar je umrl rojak Louis Prelogar, v spomin 10 letnice se bo brala sv. maša v soboto, 27. sept. ob 7. uri zjutraj v cerkvi Marije Vnebozete na Holmes Ave. Prijatelji in znanci ranjkega so prošeni, da se udeležijo.

Državljska šola

Šola za pouk v državljanstvu se prične v četrtek, 2. oktobra, in sicer v veliki dvorani javne knjižnice na 55. cesti in St. Clair Ave. Pričetek pouka ob 7. uri zvečer. Zapišite se takoj v šoli, da ne zamudite kaj pouka.

Se bodo pobotali?

Zastopniki elev. hotelov, kjer je nastal štrajk kuharjev in strežnikov, so izjavili, da bodo konferirali z odborom, katerega je imenoval mestni manager Morgan v svrhu poravnave štrajka.

Hooverjeva komisija mora podati svojo odločitev glede prohibicije

Pred dobrim letom je predsednik Hoover imenoval posebno komisijo, katere naloga je bila, da preišče vzroke in posledice zločinov v Zedinjenih državah, zlasti pa, da se izjavi, ali da se da prohibicija spolnovati. Ta komisija je predsedniku dala svoje poročilo, toda ni pa izjavila ničesar v prid ali proti prohibiciji. Zato pa se bo sedaj zahtevalo od nje, ko se 8. oktobra zopet snide, da poda svoje tozadevno izjavo in pove, ali je komisija, potem ko je položaj preiskala, za prohibicijo ali proti. Kenneth MacIntosh, bivši sodnik najvišje sodnije v državi Washington, ki je bil član komisije, in ki je znan suhač, da zahteval, da se komisija izjavi za ali proti prohibiciji. Govori se, da je komisija po večini mnenja, da bi se moralo dovoliti vino in pivo, toda se boji gotovih krogov in je to vzrok, da se ne izjavi tozadevno.

Francoske priprave proti Italijanom

Ajaccio, Korzika, 24. sept. Otok Korzika, ki se nahaja v Sredozemskem morju in je last Francije, bo postala prava pomorska opora Francije. Postavljajo se po otoku težki topovi in neprestano se dovažajo municija. To se je zgodilo na zahtevo francoske komore, ki izjavlja, da je Korzika ključ do Sredozemskega morja, toda na otoku ni bilo sedaj nobenih obrambnih sredstev. Tri mesta bodo Francozi na otoku silno utrdili. Vse te priprave so seveda naperjene proti Italijanom za slučaj vojne.

Hoover vodi parado

Ko pride 2. oktobra predsednik Hoover v Cleveland, ko se vrši konvencija American Bankers Association, ne bo Hoover samo govoril v mestnem avditoriju, pač pa bo vodil tudi parado bankirjev od 55. ceste in Euclid Ave., do Public Square. Hoover se bo mudil en dan v Clevelandu.

Lepo darilo

Mesto Cleveland dobi te dni zadnji delež od gasolinskega davka, ki znaša \$211.000,00 za zadnje tri mesece. Vsega skupaj dobi Cleveland letno en milijon dolarjev od davka, ki se plačuje na gasolin.

Razstreljen avto

Ko se je Clarence Barnes, 43 let star, peljal v svojem avtomobilu po Mogadore Rd., blizu Akrona, se je njegov avto naenkrat na skrivnosten način razstrelil. Barnes je bil seveda na mestu ubit.

Stiskanje grozdja

Danes začne s stiskanjem grozdja naš dobro poznani prijatelj Mr. Jernej Knaus, ki se tudi letos priporoča vsem starim prijateljem in novim odjemalcem.

Grozdje je sladko

Letošnje grozdje je izvanredno sladko, in bo mošt torej prava delikatesa. Žal, da niso ljudje malo bolj pri denarju. In grozdje je letos zelo poceni kot tudi mošt.

Fairport pristanišče

Kontrakt za izboljšanje in povečanje pristanišča v Fairport Harbor, kjer se nahaja mnogo naših rojakov, je bil te dni odobren za svoto \$584.000.

Apel na narod. Pridite na shod v nedeljo

Kot se je to zgodilo že v drugih mestih, v New Yorku in Chicagu, bomo imeli tudi v Clevelandu v nedeljo, 28. septembra, velik ljudski shod našega naroda. Namen shoda je potom slovenskih in angleških govornikov razjasniti položaj, v katerem živi 800.000 Slovencev in Hrvatov v Primorju v suženjstvu Italijanov, predočiti vnebovpijoče krivice, ki jih trpijo naši ljudje, in protestirati proti justičnemu umoru štirih mladih, inteligentnih Slovencev, katere so Italijani pred kratkim ustrelili.

Menda za tak shod ni še posebno treba vabiti ljudi skupaj. V srcu vsakega, v žilah vseh teče slovenska kri, in kadar je ta kri prelita od strani sovražnika, tedaj narod čuti potrebo, da se zbere in na primeren način pokaže, kako narod čuti. Glavni namen shoda je seveda informirati ameriško javnost, časopisje, da bo slišalo tudi našo stran. V stari domovini ali cenzura ali pa brezbriznost od strani tujezemskega časopisja ne pripuščata dovolj vesti v širšo javnost, da bi vsakdo vedel, zakaj se pravzaprav gre.

Zato smo mi tukaj, da se zberemo v svojem narodnem hramu in na svojih tleh povemo onim, ki imajo veliko besedo v svetovnih dogodkih, kako in kaj. In če bi nas prišla samo peščica na ta shod, tedaj ne bi bili vredni svojega slovenskega imena, tedaj zaslužimo, da delajo s sinovi našega naroda tako kot ste čitali.

Ve, slovenske matere, in slovenski očetje, ki imate sinove in hčerke, vzgojene v Ameriki, vaša sveta dolžnost je, da razložite primerno, čisto in jasno, svojim otrokom, zakaj se gre. Mi ne želimo na shodu samo vas, odrastlih mož in žen, mi želimo tudi mladino, ki bo, ko se ji razjasni položaj, dobra agitatorica za naše narodne zadeve.

Vi povejte svoji mladini te dni, da 800.000 Slovencev v Primorju nima in ne sme imeti niti enega slovenskega časopisa, da ni niti ene slovenske šole, da je otrokom prepovedano govoriti v materinskem, slovenskem jeziku, da niti moliti ne smejo v slovenskem jeziku!

Povejte jim, vašim hčerkam in sinovom, da je bilo nad 500 Slovencev ustreljenih, ubitih in pomorjenih od fašistov v Italiji tekoma zadnjih par let samo zato, ker so prepevali lepo slovensko pesem! Povejte jim, da Amerika, kamor smo prišli, nas naravnost sili, da ohranimo lepo slovensko pesem, krasne narodne običaje. Vlada v Ameriki nam daje zastoj dvorane, plačuje stroške, nas kar prosi, da ostanemo Slovenci, a obenem seveda da smo dobri ameriški državljani.

Povejte svojim hčerkam in sinovom, da 250.000 Slovencev v Zedinjenih državah ameriških ima nad 50 svojih narodnih domov, nad 100 pevskih društev, nad 100 kulturnih narodnih organizacij, nad 2.000 podpornih društev, in povejte jim, da so Italijani požgali, razbili in izropali vse slovenske narodne domove Slovencev v Primorju, povejte jim, da so poslali slovenske učitelje v ječe, in da s silo učijo slovenske otroke, da so rojeni Italijani!

Ko boste svoji mladini z lepo besedo vse to razložili, potem vemo, da

je vaša in naša mladina inteligentna dovolj, da vas bo razumela, da bo sploh razumela, zakaj se gre in da bo postala najboljša nositeljica naše ideje, in če ne, pa nas bo vsaj narodno razumela in se rada postavila v naše vrste, kadar se gre za naše pravice in obstanek.

Povejte jim, da prihajajo naši pevci in umetniki iz Jugoslavije, katerim gre vlada Zedinjenih držav tako lepo na roke, da jih obdrži tu in da med slovenskim narodom v Ameriki pridigajo ljubav do domovine, zanos do slovenske pesmi, kratka, da smo v narodnem in kulturnem oziru, tu, v tuji Ameriki, popolnoma svobodni, in da je ameriška vlada celo vesela, ako si pomagamo v narodnem oziru naprej.

Potem pa povejte zopet, da slovenski otroci na domači zemlji v Primorju, ki je slovenska last od pamtveka, ne smejo s starši govoriti slovensko; primerjajte Ameriko z Italijo, dopovejte to svoji mladini, kaj je Amerika, kaj je Italija, in povdarjajte predvsem, da slovenska mladina v Primorju biva na svojih lastnih tleh, dočim je naša mladina v Ameriki priseljena ali pa ste se vi, kot očetje in matere, priselili sem! Tu vas nihče ne preganja, nihče ne zatira, razvijate se narodno in kulturno kot znate in veste!

A doma, v Primorju, na lastnem ognjišču, se požiga Slovencev domove, razbilo se jim je vse tiskarne, vse časopise, pregnalo vse učitelje, vse inteligente, duhovnom so prepovedali moliti in učiti v slovenščini, nobene slovenske igre, nobene slovenske zabave—vse je pod strogo kaznijo prepovedano!

Ko čitamo enake stvari, tedaj moramo pač imeti veliko mero potrpljenja, da se ne prenačimo in naredimo kaj, kar bi mogoče škodovalo ugledu našega naroda. Bodimo razumni ljudje, toda v nedeljo pridimo skupaj, ves naš narod, naši bratje Hrvati, pa bomo videli v veličastni demonstraciji, kaj je Slovenec, kaj je naš brat Hrvat, kadar mu pijavke srebrijo življenjsko kri.

Kaj je naš ta priprost narod v Primorju, narod malih kmetičev, ribičev in rokodelcev naredil, da je preganjan, požigan, ropan in morjen kot še nikdar prej v zgodovini? Ta narod je bil tako miren, zvest, udan, in Italijani ga naenkrat razglašajo kot prevratnika, terorista, zločinca. Ali ni tu jasen vpogled v satansko delo Italijanov nad našim narodom v Primorju? Italijani so pribili na križ naš narod, in da zakrijejo svojo nečloveško sramoto, kričijo v svet, ker imajo oblast, ker imajo denar, časopisne in brzojavne posluge, da smo mi tisti razbojniki, morilci in požigalci!

V takih razmerah je gotovo, da se bo sleherni Slovenec in Slovenka, sleherni Hrvat in Hrvatica odzvala v nedeljo in prišli boste na shod. Pokažimo, povzročimo, da bo to največja ljudska demonstracija svete nevolje, kar smo jih še kdaj imeli. Svobodno nam je, dovoljeno nam je, tu v Ameriki, izraziti svoje ogorčenje, svoje mnenje, in čim več nas bo, tem večji vtis bomo naredili v javnosti.

Shod se vrši v nedeljo, 28. septembra (Dalje na 2. strani)

Kako se je godilo ameriški anti-fašistu na laškem parniku

New York, 24. sept. Antonio Ascolese, ki je ameriški državljani, se je vozil na laškem parniku "Roma" iz Italije nazaj v Ameriko. Ker se na parniku ni udeležil raznih fašističnih proslav, se mu je zelo slabo godilo. Sedaj, ko je dospel v New York je začel tožiti laško parobrodno društvo "Navigazione Generale Italiana" za veliko odškodnino. V obtožnici pravi Ascolese, da je bila zadnji večer, predno je parnik dospel v New York, prirejena velika slavnost na parniku, tekoma katere se je klicala slava Mussoliniju. On se ni hotel te slavnosti udeležiti, zato so ga ostali potniki kot tudi posadka popolnoma prezirali. Ko je pa takoj potem predlagal, da se zakliče slava tudi Ameriki, tedaj so ga vrgli v ladijske zapore, kjer je moral ostati ves čas, dokler se ladja ni približala pristanišču v New Yorku. Zastopniki parobrodne družbe pa trdijo, da to ni resnica, pač pa da je Ascolese napadal Mussolinija v svojem govoru, in ker ga je ladijsko moštvo hotelo rešiti pred ogorčenimi potniki, so ga rešili pred maščevanjem na ta način, da so ga odvedli v posebne prostore, kjer je bil varen. Newyorška sodnja je izjavila, da bo rada sprejela tožbo.

Boljševiki dobili važne dokumente

Budapest, 24. sept. Neki francoski vojaški ekspert, ki se nahaja na potu v Bukarešto, se je izjavil, da se je boljševikom zadnje čase posrečilo dobiti v roke važne vojaške dokumente romunske armade. Ker so ti dokumenti prešli v boljševiške roke, sta se odpravila dva najvišja romunska generala.

Smrt rojaka

V torek večer je preminul v Warrensville sanatoriju Jos. Zakrajšek, star 25 let. Tu zapuščena sestra Rose in dva brata, Antona in Johna ter strica John Zakrajšek, pa tudi več sorodnikov. Ranjki je bil rojen v Clevelandu. Pogreb se vrši v soboto zjutraj iz hiše žalosti na 19602 Shawnee Ave., pod vodstvom Jos. Zele & Sons, na pokopališču sv. Pavla. Prizadetim sorodnikom izrekamo naše iskreno sožalje!

Star rojak umrl

Preminul je v sredo Jos. Jankeš, star 73 let, ki je zadnje čase bival pri Ignac Smuku. Umrl je v City bolnici. Doma je bil iz Mirne peči. Truplo se nahaja v pogrebni zavih Frank Zakrajšek. Naj mu bo ohranjen blag spomin! Pogreb se vrši v petek zjutraj iz pogrebnega zavoda.

Vile rojenice

Družini Jeronim in Mary Kravas z E. 160. ceste, je bil dobrodošel poset vil rojenic, ki so včeraj prinesle hčerko prvorojenko. Mati se nahaja z otrokom v Glenville bolnici. Vse je zdravo. Čestitke!

11 sodnikov

Odvetniška zbornica v Clevelandu je potrdila imena 11 kandidatov za sodnike, za katere bodo volili novembra meseca. Med njimi jih je 7 demokratov in 4 republikanci.

Jugoslovanski konzulat v Kanadi poroča glede naseljevanja v Kanado

Kraljevi jugoslovanski konzulat v Montrealu, Kanada, nas prosi, da priobčimo sledeče vrstice v znanje in ravnanje mnogim, ki neprestano pišejo na konzulat glede naselniških zadev v Kanadi. Eno vprašanje, ki se največkrat stavi konzulatu, je, če ima naseljenec v Kanadi, ki se je po bivanju v Kanadi vrnil v domovino na obisk, pravico, da se zopet vrne v Kanado. Glasom nove naselniške postavne v Kanadi, se taki naseljenci lahko vračajo nemoteno v Kanado, ako so prej tam eno leto že bivali, in se niso dalj kot eno leto zadržali v stari domovini. Torej ima vsak naseljenec v Kanadi, ki ima pravilno podpisano potni list od jugoslovanskega konzulata, pravico, obiskati staro domovino, ostati tam ne več kot leto dni, nakar se lahko nemoteno zopet vrne v Kanado. Datum se računa od dneva, ko je bil izdan potni list. Glede nekake izmišljene govornice, da bo Jugoslavija napovedala vojno, izjavlja jugoslovanski konzulat, da so vse enake govornice enostavno izmišljene. Naslov kraljevega jugoslovanskega konzulata v Montrealu je: Konzulat kraljevine Jugoslavije, 1440 St. Cathrine St., Montreal, Canada.

Vlada bo reševala štrajk krojačev

Washington, 24. sept. Štrajk 8.000 krojačev, ki so zaposleni v industriji za deške obleke v New Yorku, bo te dni prinesel pred delavski oddelek zvezne vlade. Vlada bo skušala štrajk poravnati. Štrajkarji zahtevajo povišano plačo dveh dolarjev na teden.

Važna seja

Krojači in čistilci oblek imajo v ponedeljek zvečer ob 8:30 v S. N. Domu važno sejo. Seja se vrši v sobi št. 3. Prosi se polnoštevilne udeležbe.

Pogreb štrumbel

Pogreb za ranjnim Frank štrumbel bo v soboto zjutraj ob 10. uri v cerkev sv. Vida. Naj omenimo še, da zapuščata tukaj brata, v starem kraju pa sestra.

Članice in družice

Mrs. Albina Novak, 6036 St. Clair Ave., prosi vse družice in članice društva Danica, št. 11, ki želijo sliko, da se zglasijo pri njej in sicer takoj.

Prodaja premoga

Hill Coal Co., 1261 Marquette Rd., naznanja, da je prevzela postajo za premog na Marquette, kjer je bila doslej Yates Coal Co.

Registracija

Samo trije dnevi so letos za registracijo: 2. 10. in 11. oktobra, in samo od 1. ure popoldne do 9. zvečer. Ne pozabite tega.

Ljudski shod

V ponedeljek, 3. novembra, se vrši javni ljudski politični shod v Grdinovi dvorani. Sloviti govorniki nastopijo.

Napadena dekleta

Več deklet se je ta teden pritožilo na policiji, da so bila napadena na cesti, ko so se v večernih urah vračala domov.

© Cene jajcem so se znižale za tri cente pri ducatu zadnje dneve.

Gustav Strniša:

MED HMELJNIKI

Povest

Ne bodi tako mrtev pred ženskami. Baš to me je premotilo, da sem upala, da bom še jaz enkrat gospodinja na Antonovem Pozdravlja Te Minca."

Kmet in gospa
Anton je ljubil lepo Maričko. Često se je spomnil nanjo. Pisal ji pa ni nikoli. Njegova ljubezen je bila pač še premalo globoka. Sicer bi se bil bolj zanimal za dekleta in se oglašil pri nji s kakim dopisom.

Tisto jesen je poleg hmelja pričel kupčevati tudi s sadjem. Mnogo se je vozil okoli. Dobil je trgovinske zveze tudi s trgovko Perčevo, ki je bila baš prvo leto vdova.

Perčeva je bivala v bližnjem večjem mestu, kjer je imela svojega dokaj veliko trgovino z deželimi pridelki. Bila je lepa, stasita ženska. Za svojim možem ni posebno žalovala, saj je bila npravno pokvarjena žena. Poznala je moške bolj kakor marsikatera druga, ki je morda že več skusila kakor ona. Njeni kavalirji so bili večinoma že dokaj izžeti dedci, ki jih je ona imenovala kar po trgovsko "manjvredno blago" in se jim samo smejala. Tudi par mlajših je lazilo za njo, a nihče je ni znal prikleniti nase. Tudi ni imel nihče dovolj sijajnega poklica, da bi ji ugajal.

Najraje je še videla Perčevo starikavega samca Grča, ki ji je dvoril še, ko je bil njen dobri mož živ. Zdaj bi se lahko poročila z njim, pa je vendar ostala kar tako. Grča je imel prestabo službo, bil je uradnik. Sama je pa stala s svojo trgovino že tako na robu propada.

Tedaj je stopil med njene znance tudi Anton. Ko je čula o njegovem premoženju, si ga je takoj zaželela za moža. Anton je čul, da je ona pred polomom, pa se na to ni oziral. Pogodbe, ki jih je sklepal z vdovo Angelo, so bile zanj pač ugodne. Blago je dobil sproti plačano. Sicer pa vsega tudi ni hotel verjeti, kar so ljudje sušljali o slabem stanju trgovine gospe Perčeve.

Ona je pričela vabiti Antona na dom. Parkrat se je res odzval. Razkošnica je priredila sijajno večerjo in parkrat sta popolnoma sama sedela pri obloženih mizi.

Poskušala ga je zamrežiti. V duhu je kupčila pred seboj njegovo premoženje. Dejala mu je, da manjka danes res delovnih zanesljivih moči, da bi sama vse prodala in začela zasebno živeti.

Oblečena je bila zelo vabljivo, prepričana, da bo mladenič podlegel njenim čarom.

Ko je bil Anton parkrat pri njej, je spoznal, da ga nekaj vleče k nji. Govorila mu je često o ljubezni in mu jo slikala vso vzvišeno in sveto, prav tako, kakršne ona sama ni nikoli poznala in mu jo menda zato tako opisovala, kakor jo je brala v knjigah.

Zapeljivka ga je pričela vabiti tudi seboj v gledališče. Res je šel z njo parkrat v opero. Čutil je neko tajno zadovoljstvo in ponos, ko je sedel poleg te krasotice. Opazoval je včasih njeno postavo in zdelo se mu je, da se je zagledal v to lepo, krepostno žensko.

Razodel se ji je. Smehljala se mu je vsa blažena in polzaprtih oči mu je dovolila, da jo je poljubil.

Mladenič pa ni poznal kače, ki je bivala v tej ženski, sicer ne bi nikoli zasnil te ženske.

"Kdaj pa napraviva zaroko?" ga je vprašala takoj prvi dan. Ko ji je razodel, da jo ima rad. "Čez 14 dni," je dejal Anton, ki je sklenil, da plača sam vse stroške zaroke, česar se je ona navidezno branila.

Perčeva je povabila na slavnostno zaroko vse svoje ožje znance in znanke. Poleg nje na levi je sedel njen stari ljubček Grča, ki jo je še vedno skrivaj obiskoval.

Gostje so se zabavali na Antonov račun, a sam ni vedel. Mežikali so si na skrivaj, a on ni tega opazil, saj je bil brez zle sumnje.

Stopil je v sobo poleg jedilnice, kjer je začul glasno govorenje zaljubljenec. Vzel je iz omare knjigo, sel na stol in se navidezno poglobil v čitanje. V resnici pa je samo poslušal.

"Ni lepo prisluškovanje, toda za srečo mojega življenja gre," si je dajal Anton in obse-del.

"Da, da, Angela, midva ostaneva pač večna prijatelja, saj sva bila še pri rajnkem, ki je bil drugačen mož," je dejal Grča.

"Mołci o njem, plemenita duša je bil in še danes me je sram, da sem ga varala. Največ si bil ti sam kriv," je odvrnila ona. "Menda ne boš trdila, da sem tudi sedaj kriv pri tem kmetav-zu?"

"Za tega mi je pa toliko, kakor za lanskega. Pa še ponosen je, ta kmečka buča! Toda denarja ima kakor hudič toče," je odgovorila.

"Kdaj bo pa poroka?" "Jaz sem za to, da že prihodnji mesec. On je itak z vsem zadovoljen."

Anton je tiho ždel na stolu. Mahoma se je dvignil. Hotel je vstopiti in jima povedati, da se motita, da ju je spregledal, pa se je premislil. Knjigo je vrnil v omaro, šel po prstih v sobo, kjer je ležal, oblekel suknjič in odhitel skozi zadnja vrata, ki so vodila na stranske stopnice. Po teh stopnicah je dospel na ulico, kjer se je opotekel kakor pijan. Da so taki ljudje na svetu, vendar ni mogel verjeti, čeprav je že čital o njih.

"Pogledati moram, kaj naš denarnik dela, da nam prezgodaj ne zbolim in umre," se je norčevala Perčeva in hitela v sobo. Z glasnim vzklikom se je vrnila.

"Kaj je vendar?" je vprašal Grča.

"Ni ga več v sobi. Odšel je po zadnjih stopnicah iz hiše," je zakričala ona.

Tedaj se je spomnila, kaj jo čaka. Anton ima ž njo pogodbo. Baš te dni ga je hotela zadržati zaradi neklih vagonov jabolk, da bi mu jih plačala kasneje. Zdaj jo je pobrisal.

Tisto noč ni mogla Perčeva dolgo zaspati. Številke so ji je-le plesati pred očmi, a med številkami se je pojavljalo resno lice Antonovo. Zjutraj je dobila od njega običajen račun:

Včeraj odpremljenih pet vagonov jabolk. Cena po 2 dinarja za kilo, plačljivo danes pri prejemu. S spoštovanjem, Anton Zepič.

(Dalje prihodnjic.)

PRINC PETER

Slika nam kaže najstarejšega sina jugoslovanske kraljice Aleksandra, princa Petra, ki je prestolonaslednik. Videti je poln življenja.

37 oseb ubitih v silni obrežni nevihti

Pariz, 24. septembra. — Ob zapadni francoski obali divja že od zadnje nedelje silna nevihta, ki je zahtevala doslej že 37 žrtev. Večina so bili to ribiči, katere je presenetila nevihta, ko so se nahajali v svojih čolnih na morju.

Henry Ford bo gradil tudi v Nemčiji

Iz Berlina se naznanja, da se je izjavil Henry Ford, ki se sedaj mudi v Nemčiji, da bo z naprej gradil v Nemčiji tudi avtomobile dele, namesto da bi avtomobile v Nemčiji samo sestavljali skupaj kot doslej.

MALI OGLASI

Dvoje stanovanj
se odda v najem, 5 sob spodaj in tri sobe zgoraj. Pozve se na 1003 E. 66th Pl. (227)

Stanovanje
se da v najem, 5 sob, kopalnice, spodaj. Ena soba se odda tudi zgoraj. 1150 E. 60th St. (227)

Dve sobi
se oddasti v najem fantom. Čedne sobe, nizek rent. 1109 E. 67th St. (226)

SE NI TREBA nič ženirati. Le pridite veseli v našo trgovino. Je ravno tako postrežba kot pri tujcih, cene so pa zelo zmerne. Se vam priporočam
M. VRANEŽA
17105 Grovewood Ave. (Thu.)

V najem
se dasti dve lepi sobi in klet. Vprašajte na 922 E. 70th St. (225)

Pohištvo naprodaj
peči na premog in plin, dobri vinski sodi, se prodaja vse skupaj ali posamezno po jako nizki ceni. 1255 E. 58th St. (225)

25 letnica
Cenjeno občinstvo je prijazno vabljeno, da se udeleži izvanredne razprodaje, katero smo priredili ob priliki 25 letnice obstoja naše trgovine. Razprodaja se prične v četrtek, 25. septembra. Cene vsem predmetom v naši hardware trgovini so ob priliki 25 letnice globoko znižane. Nakupite potrebne predmete sedaj, ko se vam nudi prilika dobiti blago po globoko znižanih cenah. Se vam toplo priporočamo.
United Hardware & Tool Company
5508 St. Clair Ave. (225)

DOBER PREMOG!
Točna postrežba!
The Hill Coal Co.
1261 MARQUETTE RD.
HENDERSON 5798

A. J. Budnick & Co.
ZANESLJIVI PLUMBERJI
Moderna plumberska dela, napeljava gorke vode ali parne gorkote, izvršujemo sedaj na lahka mesečna odplačila. Čas za plačati od šest mesecev do dveh let. Nekaj malega plačate takoj. Proračun damo zastojni in hitro postrežbo.
6707 St. Clair Ave.
Tel. Randolph 3289
Stanovanje telefon: KEamore 0238-M (Thu. F.)

Več DELA ..

in manj gledanja za delo

JIM CROWLEY je zidar, in je imel kot tak stalno delo skozi več let. Toda business se je poslabšal, in največ svojega dela je napravil s tem, da je hodil okoli kontraktorjev in gledal za delom. Toda po par tednih pa ni mogel več videti, zakaj bi hodil okoli vsak dan. Dobil je v hišo telefon.

Pri kontraktorjih, ki so ga poznali, je oddal svojo telefonsko številko, in sedaj komaj izvrši eno delo, pa ga že kličejo drugam.

Mož, katerega lahko dobite po telefonu, je oni mož, ki dobi prvi delo, in oni, ki dobi največ dela. Može v businessu so danes prepričani, da je telefon logični način, da se pride v dotiko z drugimi.

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

Rabite vaš telefon.

Endicott 2252 Endicott 2252
KREMZAR FURNITURE
6108 St. Clair Ave.
IMAMO ZASTOPSTVO SAMO ZA VICTOR RADIO IN VICTOR PLOŠČE

GRDINA'S SHOPPE
Popolna zaloga oblačil in vse opreme za nove in stare ženske
Beauty Parlor
Vedno najmoderniji ženski klubki.
Trgovina naprta vsako srado pop. akool celo leto.
6111 ST. CLAIR AVE.
HENDERSON 7112 (M. Thu. S.)

PRVI SLOVENSKI PLUMBER
J. MOHAR
6521 ST. CLAIR AVE.
Če hočete delo poceni in pošteno, pokličite mene.
Randolph 5188 (Thu. F.)

WILLOW FARMS DAIRY
1172 Norwood Rd.
MLEKO, SMETANA, STR., SUBOVO MASLO
za dobro postrežbo, pokličite
ENDicott 3457 (Thu. F.)

Oglasi v "Ameriški Domovini" imajo vedno dober vspeh.

NAZNANILO IN ZAHVALA

S tužnim srcem naznanjamo žalostno vest, da je, previdena s svetlimi zakramenti, umrla soproga, oziroma mati

MARY ZNIDARŠIČ

ROJENA LAURIČ

Umrla je dne 15. septembra, 1930. Rojena je bila 15. avgusta, 1876 v mestu Lož, fara Stari trg na Notranjskem.

Na tem mestu si štejem v dolžnost zahvaliti se vsem, ki ste nam toliko pomagali, in tolažili nas za časa boleznin in ki ste nam stali v pomoč in tolažbo v bridkih urah njene boleznin.

Posebna hvala njeni sestri Tereziji Boštjančič za njeno požrtvovalno delo v vsem času njene boleznin. Bila nam je vedno pripravljena pomagati v vseh ozirih. Vaše delo ne bo nikdar pozabljeno. Hvala tudi Mr. in Mrs. Spendal, Mrs. Antonija Mihevec in Mrs. Mary Avsec, kateri so nam bili vedno pripravljene za pomoč in kateri so jo tolikokrat obiskali v bolniški postelji.

Lepa hvala vsem darovalcem krasnih vencev, ki so krasili krsto pokojne, in sicer: Sestra Terezija Boštjančič in družina, sestra Angela Mavko in družina, Jakob in Marijeta Marolt in druž. Ant. Sveče, E. 60th; druž. John Turk, E. 41st St.; družina Matt Spaidler, Jakob Znidaršič in družina, Johnstown, Pa.; Mr. in Mrs. Nick Bohor, družina John Avsec, E. 60th St.; Mrs. Griesmer and Family, družina Mike Bombich, družina Spehek, Nick Vidmar in družina, Mr. in Mrs. Shepec, Joseph in Antonija Mihevec, družina Frank Butala, družina Rudolf Božeglav, družina John Marolt, E. 71st St.; družina Math Strumbly, Mr. in Mrs. Joseph Vidmar, E. 60th St.; Mrs. Krašovic in družina, Anton Anžlovar in družina, družina Dobnikar, Mr. in Mrs. Anton Ahčin.

Lepa hvala sledečim darovalcem za sv. maše: Družini Anton Možina, Alois Zakrajšek in družina, Bonna Ave.; Mrs. Stefanič, Mr. in Mrs. Frank Laurič in družina, E. 58th St.; družina John Gornik, družina Joseph Perpar, Prosser Ave.; Mrs. Gabriel, družina Charles Levec, Mr. John Hrovat, Mr. Joseph Pajk in družina, Miss Alice Mavko, Mr. Matt Mavko, družina Joseph Laurič, Glass Ave.; Mr. in Mrs. J. Welikanje, družina John Kromar, E. 63d St.; Mrs. Anna Smole, Anton Kromar, Matt Marolt in družina, Mr. Anton Zakrajšek, Mr. in Mrs. Dobunis, Mrs. Margaret Skufca, Mr. Ermakora, Mr. Anton Gobeč, Prosser Ave.; Mr. Louis Lautizhar, E. 60th St.; družina Joseph Menart, družina Joseph Rolliz.

Lepa hvala vsem družina Lira za njih krasno petje v hiši na večer pred pogrebom. Hvala Rev. Matija Jager, za obrede na domu, v cerkvi in na pokopališču, in za njih tolažilni govor v cerkvi. Hvala nosilec krste in vsem, ki ste brezplačno darovali svoje avtomobile za pogreb, bilo vas je lepo število, in se ne moremo spominjati vseh imen. Naj služijo vam vsem kot prav priručna hvala, kakor tudi vsem, ki ste jo spremili na zadnji poti. Hvala pogrebniemu zavodu Frank Zakrajšek za lepo opremljeni pogreb. Ako je kakšno ime izpuščeno v pomoti, prosimo, da odpustite.

Vas pa, draga mati in soproga, priporočamo v molitev! Naj vam bo lahka tuja zemlja. Bricika je naša izguba, a tolažili se bomo, da se zopet enkrat snidemo tam, kjer ni več trpljenja. Počivaj v miru! — Žalujoci ostali:

John Znidaršič, soproga.
John, Casimir in Frank, sinovi.

Cleveland, O., 23. septembra, 1930.

Naznanilo!

Slovenec in bratrom Hrvatoma naznanjamo, da v kratkem odpremo trgovino in krojačnico v Collinwoodu na 404 E. 156th St., nasproti slovenske banke.

Poslovodja te trgovine bo poznani Jos. Perme, ki je uspešno sodeloval v glavni trgovini in krojačnici pri Brazis Bros. na 6905 Superior Ave.

Ustregli smo že stotinam rojakov in drugim z našim finim delom. Dobite obleke ali suknje, napravljene po meri, po \$23.50. Imamo tudi že izdelovane in to samo temno plave serce ali kangaram in suknje, površnike, vse po \$20.00.

Imel bom veliko zalogo svežega blaga za obleke in suknje. Imel bom tudi nekaj finega blaga, ako bo kateri hotel malo boljše blago. Jako zmerne cene. Ne pozabite nas priti pogledat.

Brazis Bros.

404 E. 156th Street (Collinwood)

GLAVNA TRGOVINA: 6905 Superior Avenue

PODRUŽNICE: 2290 E. 55th St., 5121 Woodland Ave., 331 Gratiot Ave., Detroit, Mich.

MI SMO MED VAMI!

Naznanjamo cenjenemu slovenskemu občinstvu, da smo se PRESELILI v naše nove prostore na

6223 ST. CLAIR AVENUE

kjer vam ob vsakem času lahko prodamo izvrstne

DODGE IN PLYMOUTH AVTOMOBILE

Najboljši mehaniki so pri nas zaposljeni, ki vam popravijo vaš avtomobil brez ozira izdelka. Vse naše delo je garantirano. In se vam prav vlnjudo priporočamo.

J. H. MILLER & SONS

6223 St. Clair Avenue

HENRIK SIENKIEWICZ

POTOP

Iz poljščine prevedel
DR. RUDOLF MOLE

"Pozdravljam gospode naj-srčneje v svojem in knezovem imenu. Knez vojvoda bo vesel, ko zapazi take viteze, ker jih zelo potrebuje. Pojdite z menoj v orožarno, kjer je moj stan. Gotovo bi se radi preoblekli in okrepčali, jaz vam bom pa tovariševal, ker sem že nehal vežbati."

Po teh besedah je gospod Harlamp zopet zdiral k vrsti in zapovedal s kratkim, krepkim glasom:

"Levo! Nazaj!"

Kopita so odmevala po tlaku. Vrsta se je pretrgala na dvoje, potem zopet, naposled so se uvrstili v četvorke in se začeli polagoma pomikati proti orožarni. "Dobri vojaki!" je rekel Skrzetuski, zroč s strokovnjaškim pogledom na mehanične gibe dragonov.

"To je samo drobna šlahhta in sami potni bojarji, ki služijo v tem oddelku," je pripomnil Volodijovski.

"O Bog! Takoj se vidi, da to niso črnovojniki!" je vzkliknil gospod Stantslav.

"Pa da jim poročnikuje Harlamp?" je vprašal Zagloba. "Če se ne motim, je služil v petihorskem praporu in nosil srebrno pentljo na ramenu?"

"Da," je rekel Volodijovski, "toda že nekaj let poveljuje dragonskemu polku. To je star in izkušen vojak."

Medtem je Harlamp odpuštil dragone in se približal našim vitezom.

"Prosim, gospoda, za menoj... Evo, tam za palačo je orožarna."

Pol ure pozneje je sedela vsa petorica pri skledi pogretega piva, dobro zabeljenega s smetano, in se razgovarjala o novi vojni.

"Kaj je novega pri vas?" je vprašal gospod Volodijovski.

"Pri nas se sliši vsak dan kaj drugega, ker se ljudje gube v domišljiji in trosijo vsak dan druge novice," je odgovoril Harlamp. "Resnici na ljubo pa rečem, da edino knez ve, kaj se godi. Nekaj preišlje, zakaj, dasi kaže navidezno veselje in je z ljudmi tako ljubezniv kot nikdar prej, je vendar zelo zamišljen. Pravijo, da ponoči ne spi, temveč hodi s težkim korakom po vseh sobanah in se glasno sam s seboj pogovarja, podnevi pa se posvetuje po cele ure s Harasimovičem."

"Kdo je ta Harasimovič?" je vprašal gospod Volodijovski.

"To je gubernator iz Zabludova na Podlesju, nevelika prikazen, ter izgleda, kakor bi hudiča nosil pod pazduho; toda on je zapupnik gospoda kneza in pozna baje vse njegove skrivnosti. Po moji pameti nastane iz teh posvetovanj grozna maščevalna vojna s Švedmi, po kateri vsi vzdihujemo. Medtem prihajajo semkaj venomer listi od kneza kurlandskega, od Hovanskega in od elektora. Nekateri pravijo, da se knez pogaja z Moskvo, da bi jo pridobil za zvezo proti Švedom; drugi nasprotno; toda zdi se, da ne pride do nobene zveze, temveč vojna bo s temi in onimi. Vojakov prihaja čimdalje več, pišejo se pisma radzi-pliskemu domu verno vdani

šlahhti, da bi se zbrala. Povsod je polno oboroženih ljudi... Ej, gospoda, kdor pride v stope, tega zmeljejo, a roke bomo imeli rdeče do komolca, zakaj če se Radzivil enkrat dvigne na bojno polje, se ne bo pogajal."

"Oj, to! Oj to!" je rekel Zagloba in si mel roke... "Dovolj švedske krvi se je posušilo na mojih rokah in še mnogo se je bo... Ne živi mnogo onih starih vojakov, ki se me spominjajo od Pucka in Tžčane; toda oni, ki še žive, me ne bodo pozabili nikdar."

"Ali je knez Boguslav tu?" je vprašal gospod Volodijovski.

"Kakopak. Vrh tega pričakujemo danes neke odlične goste, ker pripravljajo zgornje prostore, zvečer pa bo svečar obed v gradu. Dvomim, Mihael, če prideš danes h knezu."

"Sam me je pozval danes k sebi."

"Nič ne de, toda zaposlen je zelo... Pri tem... ne vem, če morem govoriti... vseeno, črez eno uro bodo o tem že vsi govorili... torej povem... Tu se gode nenavadne reči..."

"Kaj pa takega? Kaj pa takega?" je vprašal Zagloba.

"Torej vam je treba vedeti, da je pred dvema dnevnoma prišel sem gospod Judicki, malteški vitez, ki ste nemara že slišali o njem."

"Seveda," je rekel Jan, "to je velik vitez."

"Tako za njim je prišel tudi gospod polni hetman Gosievski. Čudili smo se zelo ker je znana stvar, v kakem neprijateljskem razmerju živi polni hetman z našim knezom. Nekateri so se takrat veselili, da je nastopila sloga med obema gospodoma, in pravili, da je to povzročila baš švedska nevarnost. Tudi sam sem bil tega mnenja. Medtem pa so se včeraj vsi trije zaprli, da bi se posvetovali, zaklenili so vse duri, da ni mogel nihče slišati, o čem so se posvetovali; le gospod Krepštul, ki je imel stražo pred vrati, nam je pravil, da so zelo glasno razpravljali, posebno polni hetman. Pozneje ju je sam knez spremil do spalnice, a ponoči — pomislite! — so vsakemu pred vrata postavili stražo."

Gospod Volodijovski je kar poskočil s sedeža.

"Za Boga! Ni mogoče!"

"In vendar je tako. Pri enih in drugih vratih stoji škotje s puškami in imajo povelje, da pod smrtno kaznijo ne smejo nobenega pustiti ne ven ne notri..."

Vitezi so se začudeno pogledali; nič manj ni bil začuden od lastnih besed gospod Harlamp in je gledal nanje, kakor bi čakal, da mu oni razjasne uganke.

"Torej to pomeni, da so gospoda zakladnika zaprli?... Veliki hetman je zaprl polnega?" je rekel Zagloba. "Kaj naj to pomeni?"

"Vem mar jaz? In Judicki, tak vitez!"

"Saj so vendar knežji oficirji govorili o tem med seboj in ugrabili o vzrokih. Ali nisi ničesar slišal?"

"Vprašal sem še včeraj ponoči Harasimoviča..."

"In kaj ti je povedal, moj gospod Volodijovski."

"Ničesar ni hotel povedati, samo prst je položil na usta in dejal:

"To sta izdajalca!"

"Kako to izdajalca? Kako izdajalca?" je kričal gospod Volodijovski in se grabil za glavo. "Niti gospod zakladnik Gosievski ni izdajalec, niti gospod Judicki ni izdajalec. Saj ju vendar pozna vsa ljudovlada, da sta poštena moža, ki ljubita domovino."

"Danes ni mogoče nobenemu verjeti," je pripomnil resno gospod Stanislav Skrzetuski. "Ali se ni smatral Krištof Opalinski za Katona? Ali ni očital drugim prevar, prestopkov in sebičnosti? In ko je prišlo do odločitve, je on prvi izdal ne le lastne osebe, temveč je potegnil v izdajo celo pokrajino."

"Toda jaz bi stavil svojo glavo za gospoda zakladnika in za gospoda Judickega!" je kričal

gospod Volodijovski.

"Ne stavi, Mihael, glave za nikogar!" je odvrnil Zagloba. "Brez vzroka ju gotovo niso zaprli. Morala sta že kovati kakke spletke, drugače ni mogoče. Kako to? Knez se pripravlja na krvavo vojno in vsaka pomoč mu je mila. Koga naj torej zapira v takem slučaju, če ne onih, ki mu delajo zapreke? Če je tako, da sta ta dva gospoda res delala zapreke, hvala Bogu, da so ju odstranili. Vredna sta, da sedita v podzemlju. Ha! Lopova! Ob taki priliki spletkariti, vezati se s sovražnikom, domovini škodovati, velikega vojvodo ovirati v njegovih namerah. Pri najsvetejši Materi, še malo je tega, kar jih je doletelo!"

"To so čudeži, taki čudeži, da jih ne more razumeti moja glava," je rekel Harlamp, "zakaj ne glede na to, da sta to tako velika dostojanstvenika, so ju zaprli brez sodbe, brez sejma, pro-

ti volji vse ljudovlade, česar ne sme storiti niti sam kralj."

"Res je," je zakričal gospod Mihael.

"Zdi se, da hoče jasni knez uvesti pri nas rimske običaje," je rekel Stanislav Skrzetuski, "in postati diktator v času vojne."

"Pa najsi bo tudi diktator, samo da bije šveda," je odgovoril Zagloba. "Jaz mu prvi dam svoj glas, da se mu poveri diktatura."

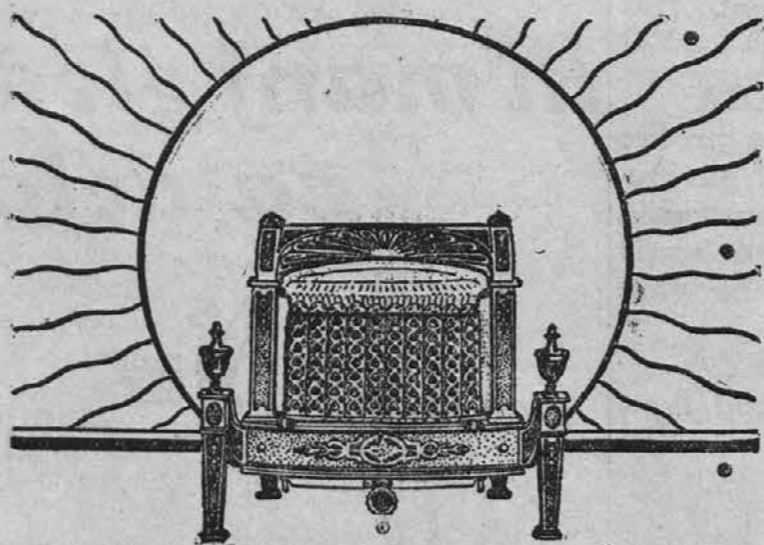
Jan Skrzetuski se je zamislil in rekel čez nekaj časa:

"Samo da ne postane protektor, kakor oni Anglež Kromvel, ki se ni bal položiti svoje brezbožne roke niti na lastnega kralja."

"Kaj Kromvel! Kromvel, ki je brezverec!" je zakričal Zagloba.

"In knez vojvoda?" je vprašal resno gospod Jan Skrzetuski.

(Dalje prihodnjič.)

Tu je kompletna zaloga RADIANTFIRES

RADIANTFIRE peči prihajajo v dveh navadnih oblikah, deset in sedem radiantov.

Prihajajo v raznih barvah in v črni, v finih vzorcih iz medenine, bronca ali vlitega železa, in v raznih drugih finih vzorcih, po raznih cenah, za vsak namen in hišo.

Radiantfires peči lepšajo sobo, kjer se nahajajo. Dobite jih v najboljših stanovanjih in vilah — vsepovsod so pristojni, in dobite vzorec in izdelek, ki je ravno kakor ga hočete.

Dajte, da vam jih pokažemo. Na razstavi jih imamo v našem lobby.

Vsi radiantfires so enako praktični. Gorkotni elementi v njih so vsi enaki. Od \$15.00 naprej — na obroke, seveda!

General Gas Light Company

Kalamazoo, Michigan.

Rabite ulično karo ali pa motorni bus

**Tu imate
\$200, da odplačate del prve
vknjižbe na vašem domu.**

Vzemimo, da se vozite v avtomobilu, za katerega ste plačali srednjo ceno, in stanujete pet milj od prostora, kjer delate, tedaj znaša razlika, ako se vozite z ulično karo v 300 delavnih dneh najmanj \$200.00. Ta prihranek znaša lepo svoto, s katero lahko odplačate del vknjižbe na vaše posestvo. In tekom let si prihranite na ta način lepo svoto, ki vas popelje na pot finančne varnosti in neodvisnosti. Poleg tega pa se z ulično karo vozite bolj varno, bolj zanesljivo in bolj udobno, ker ste prosti prometnih nevarnosti in brez skrbi za parkanje.

TAKE A STREET CAR OR A MOTOR COACH

VSEM STARIM ODJEMALCEM

kot tudi novim znancem in prijateljem naznanjam, da smo začeli s stiskanjem grozdja. Kot vsako leto, boste tudi letos dobili pri nas izvrstno kapljo, na katero se lahko zanesete. Mošt, grozdje in sodi!

Se vljudno priporočam za obilna naročila!

Jernej Knaus

1052 E. 62d St.

POZOR! NOVA MESNICA!

Spodaj podpisani naznanjam, da sem ODPRL

NOVO MESNICO

kjer bom imel ob vsakem času sveže in suho meso po najnižjih mogočih cenah in z izvrstno postrežbo. Slovencem in Hrvatom se prav toplo priporočam.

JOS. ŠETINA

608 E. 185th St.

V nedeljo 28. sept.
ob 8. uri zvečer
V SLOVEN. NAROD. DOMU
na St. Clair Ave.

V REŽIJI REV. M. JAGER:
"Razvalina življenja"
Ljudska igra v treh dejanjih

**Preostanek igre v kritje
stroškov telovad-
nega orodja**